

Marta Postuła

INSTRUMENTY ZARZĄDZANIA FINANSAMI PUBLICZNYMI

Wydawnictwo Naukowe
Wydziału Zarządzania
Uniwersytetu Warszawskiego

INSTRUMENTY
ZARZĄDZANIA
FINANSAMI PUBLICZNYMI

INSTRUMENTY ZARZĄDZANIA FINANSAMI PUBLICZNYMI

Marta Postuła

Wydawnictwo Naukowe
Wydziału Zarządzania
Uniwersytetu Warszawskiego

Warszawa 2015

Recenzent naukowy: Prof. dr hab. Hanna Kuzińska
(Akademia Leona Koźmińskiego)

Redakcja: Zofia Wiankowska-Ładyka

Projekt okładki: Agnieszka Miłaszewicz

© Copyright by Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania
Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2015

ISBN 978-83-63962-79-1
978-83-63962-80-7 (on line)

Opracowanie komputerowe, druk i oprawa:
Dom Wydawniczy ELIPSA,
ul. Inflancka 15/198, 00-189 Warszawa
tel./fax 22 635 03 01, 22 635 17 85
e-mail: elipsa@elipsa.pl, www.elipsa.pl

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział I. Instrumenty zarządzania finansami publicznymi	11
1.1. Finanse publiczne a zarządzanie państwem	11
1.2. Funkcje finansów publicznych	20
1.3. Główne narzędzia polityki fiskalnej	33
1.4. Instytucje biorące udział w podziale środków publicznych	43
1.5. Evolucja instrumentów zarządzania finansami publicznymi	46
Rozdział II. Planowanie średnio- i długookresowe w sektorze publicznym .	52
2.1. Przesłanki wieloletniego zarządzania finansami	52
2.2. Metody planowania i realizacji projektów wieloletnich w sektorze publicznym	62
2.2.1. Doświadczenia Niemiec	63
2.2.2. Doświadczenia Irlandii	66
2.2.3. Doświadczenia Holandii	69
2.2.4. Doświadczenia Australii	71
2.2.5. Doświadczenia Polski	74
2.3. Wnioski	79
Rozdział III. Reguły fiskalne – podstawowy instrument wspierający konsolidację fiskalną	85
3.1. Rodzaje reguł fiskalnych stosowanych w zarządzaniu finansami publicznymi	85
3.1.1. Reguła deficytu	91
3.1.2. Reguły długu publicznego	93
3.1.3. Reguły wydatkowe	93
3.2. Rozwiązania instytucjonalno-prawne w zakresie reguł fiskalnych ...	94
3.3. Wybrane doświadczenia w stosowaniu reguł fiskalnych	96
3.3.1. Rozwiązania niemieckie	96
3.3.2. Rozwiązania irlandzkie	102
3.3.3. Rozwiązania holenderskie	104
3.3.4. Rozwiązania australijskie	106
3.3.5. Rozwiązania polskie	111
3.4. Wnioski	116

Rozdział IV. Niezależne instytucje fiskalne	123
4.1. Koncepcja niezależnych instytucji fiskalnych	123
4.2. Modele funkcjonowania niezależnych instytucji fiskalnych	128
4.2.1. Rozwiązania niemieckie	129
4.2.2. Rozwiązania irlandzkie	131
4.2.3. Rozwiązania holenderskie	133
4.2.4. Rozwiązania australijskie	135
4.2.5. Rozwiązania polskie	139
4.3. Wnioski	144
Rozdział V. Przeglądy wydatków – narzędzie wspierające efektywne zarządzanie środkami publicznymi	150
5.1. Przeglądy wydatków. Definicja, geneza, zastosowanie	150
5.1.1. Przyczyny zainteresowania przeglądami wydatków	155
5.1.2. Charakter przeglądów wydatków	159
5.2. Rodzaje przeglądów wydatków stosowanych w wybranych krajach ..	160
5.3. Ocena efektywności przeglądów wydatków	165
5.3.1. Niemcy	165
5.3.2. Irlandia	167
5.3.3. Holandia	171
5.3.4. Australia	176
5.3.5. Polska	182
5.4. Wnioski	189
Podsumowanie	194
Bibliografia	198
Pozycje książkowe	198
Dokumenty	200
Normy prawne	201
Netografia	202
Spis rysunków	203
Spis tabel	203
Spis wykresów	204